

Verenigingsblad

Augustus 2019, 20^e jaargang nr. 2

Beste tuinders,

Het seizoen vliegt voorbij en weer hebben we te maken met droogte en de temperatuur is nog nooit zo hoog geweest. In ieder geval is dit nog zo op het moment van schrijven en het ziet er niet naar uit dat op korte termijn tientallen millimeters aan hemelwater naar beneden gaat komen. Als tuinder is dit waarschijnlijk het meest besproken onderwerp.

In het vorige clubblad is een indicatie gegeven over de toekomst van de tuinen op de huidige plek. Toen dit onderwerp een jaar of tien geleden ook actueel was, hebben vooral oudere tuinders al aangegeven dat zij niet mee zouden verhuizen als het zover is. Nu, zoveel jaren later, zal dit niet veel anders zijn met dit verschil dat een aantal helaas niet meer onder ons is.

Een nieuw complex zal niet meer die mogelijkheden bieden om de verworvenheden van een aantal tuinders één op één voort te zetten. Het is dan ook raadzaam om in de komende jaren al een afweging te gaan maken wat de consequenties hiervan zullen zijn. Een jaar of drie zijn tenslotte sneller om dan je verwacht.

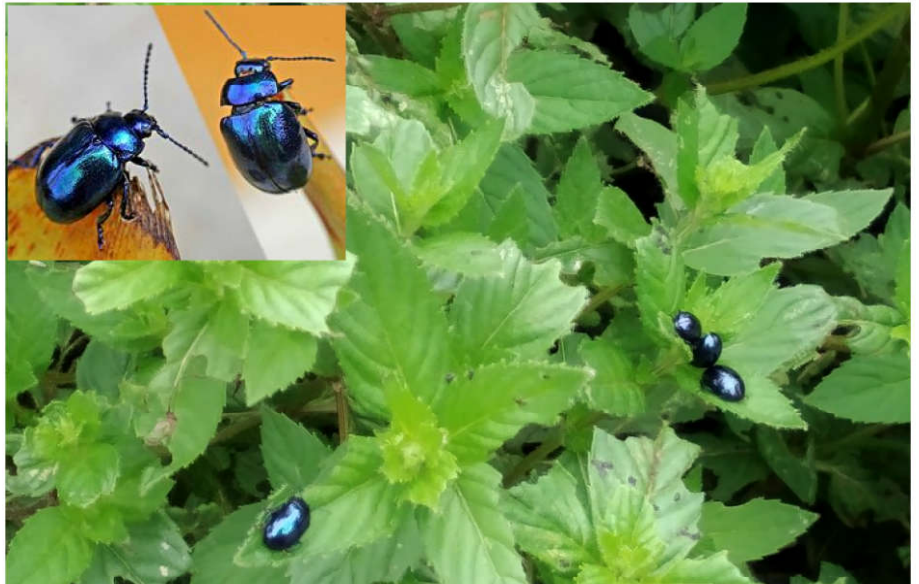
Voor de nieuwe leden is het advies dan ook, investeer niet te veel in schuurtjes en dergelijke. Een advies dat ook bij de kennismaking al wordt meegegeven.

Wat viel er tot nu toe op wat betreft het tuinieren, om het daar maar weer eens over te hebben. Je mag wel zeggen dat er een explosieve groei van het aantal coloradokevers is. De larven zaten ook op 'verdwaalde' aardappelplanten (opslag

goudhaan'.

Volgens Wikipedia: Het blauwe muntgoudhaantje (*Chrysolina coerulans*) is een keversoort uit de familie bladhaantjes. De wetenschappelijke naam van de soort is voor het eerst geldig gepubliceerd in 1791 door de heer Scriba¹.

De kevers zijn 6,5 tot 9 millimeter lang. De dekschilden zijn meestal variabel gekleurd en glanzend metallic. De kleuren variëren van blauw, blauw-violet, blauw-groen, blauw-

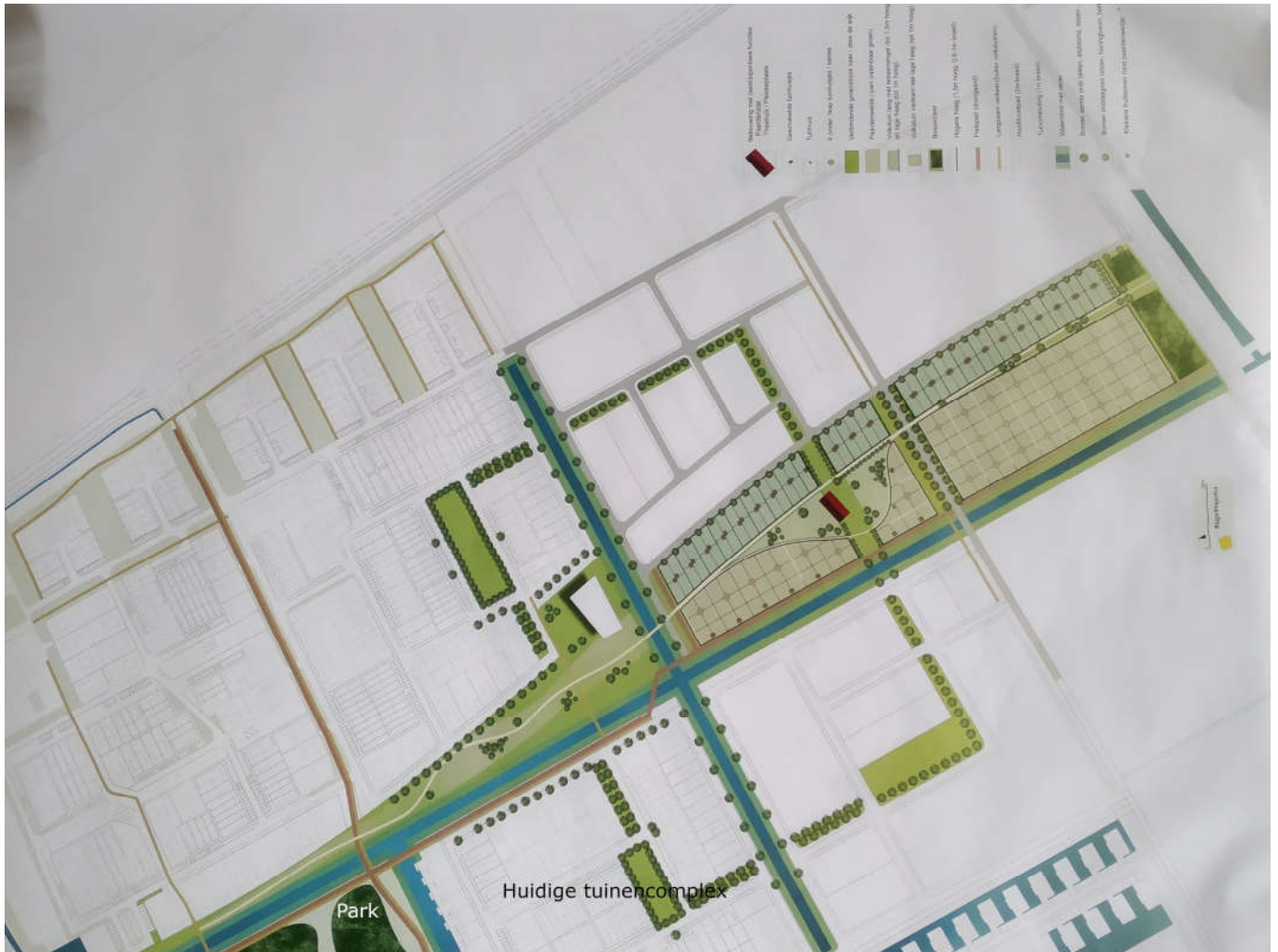
van verleden jaar). Een ieder weet inmiddels hoe ze eruit zien, want alle leden lezen ons blad natuurlijk uitgebreid. Gebruik wel het juiste bestrijdingsmiddel en spuit niet zo maar een een middel. Een andere opvallende verschijning is een blauw metallic gekleurd kevertje. Je ziet hem op de foto. Ik moest even zoeken maar het beestje heeft de mooie naam 'Blauwe munt-

zwart tot kopergroen. De antennes en de poten hebben dezelfde kleur als het lichaam. De soort is inheems in Nederland. Waar te vinden: In groepjes op Munt (*Mentha*). Was vrij zeldzaam langs beken en rivieren op de hogere gronden. Sinds 1993 massaal opgerukt in tuinen.

Noot 1: Scriba: Zie blz 3

Adres:

De toekomst van het volkstuintencomplex

In deze aflevering van ons verenigingsblad zou nog teruggekomen worden op de toekomst van het volkstuintencomplex. Nou, dat is bij deze dan gedaan. Een beetje flauw, zo'n reactie maar aan de plattegronden hierboven en hiernaast is te zien dat het geen onzin is. Het is alweer ongeveer elf jaar geleden dat er met de gemeente inhoudelijk is gepraat over een mogelijke opzet van een nieuw complex. In deze tussenliggende periode zijn er tuinders gekomen en er zijn ook weer veel gegaan, de meesten omdat ze het tuinieren onderschat hebben. Het lijkt mij daarom zinvol om wat destijds de revue is gepasseerd weer even samen te vatten. Bij iedereen zal bekend zijn dat het volkstuintencomplex plaats moet maken voor woningbouw. Dit is vastgelegd

in het bestemmingsplan "De Graafschap". Dit bestemmingsplan is in te zien via het internet. Typ bijvoorbeeld: *Bestemmingsplannen De Graafschap Dronten* in de zoekbalk en je komt daar waar je zijn wilt of:

<https://www.planviewer.nl/bestemmingsplannen/Dronten> en je ziet alle bestemmingsplannen van Dronten die gelden.

Op het bestemmingsplan ga ik niet verder in maar daarin is wel een strook opgenomen waar onder andere de volkstuinten zijn gepland.

Naar aanleiding van de uitwerking van het bestemmingsplan

heeft de gemeente in 2009 een drietal tekeningen laten maken die dienden als praatstukken. Over deze drie varianten is in begin 2010 gesproken en het bestuur heeft een aantal aandachtspunten benoemd. Om er maar één te noemen: de bereikbaarheid per auto en een ander punt de mogelijkheid om mest te kunnen storten.

De twee meest reële indelingen staan hier afgebeeld. Hiermee is niet gezegd dat het een van deze twee varianten wordt. In meer dan tien jaar kunnen inzichten veranderen maar ook de randvoorwaarden. Een

AUTOBEDRIJF
Het juiste adres voor alles aan uw auto

Plantweg 13
8256 SC Biddinghuizen
T 0321 - 769019
info@autobedrijfpesie.nl
www.autobedrijfpesie.nl

voorbeeld hiervan is het aantal leden van de vereniging. De gemeente wil dat het complex deel gaat uitmaken van het groen in De Graafschap, daarom lopen er wandelpaden tussen de tuintjes door, wat op de tekeningen is te zien.

Ook is er destijds rekening mee gehouden om een soort clubhuis te realiseren al dan niet in gebruik met andere verenigingen.

Zoals geschreven moeten we er rekening mee houden dat met een jaar of drie de beslissing valt wanneer het complex wordt verhuisd. Ga er bij het woord 'verhuizen' niet vanuit dat je alles mee kunt nemen. De bedoeling van de gemeente is om een nieuwe start te maken, waarbij de plannen nog uitgewerkt moeten worden. Op de linker plattegrond is ter oriëntatie vermeld waar het Noaberpark ligt en het huidige volkstuinencomplex.

Heb je leuke foto's, tuinverhalen die in het clubblad mogen, stuur ze in en help het clubblad het clubblad te zijn. Advertenties zijn ook welkom.

Noot 1 van blz. 1
Ludwig Gottlieb Scriba (Berenbach, 3 juni 1736 - 30 april 1804) was een Duits entomoloog. Scriba werd geboren in 1736 als de zoon van dominee John Christian Scriba. Hij kreeg zijn eerste lessen in het huis van zijn vader en ging later in 1746 naar school in Darmstadt tot

1753. Hij studeerde aanvankelijk wiskunde en filosofie aan de universiteit van Giessen, voordat hij koos voor theologie en werd in 1770 predikant in Gräfenhausen. Hij bleef echter grote belangstelling voor de natuurwetenschappen houden en met name voor de entomologie. Hij was ijverig medewerker van diverse wetenschappelijke tijdschriften en was zelf uitgever van *Journal für die Liebhaber der Entomologie* waarin hij over vele nieuwe soorten publiceerde.

LOOMANINSTALLATIES
VOOR SANITAIR, ELEKTRA, GAS, CV en WATER
DEALER ATAG VERWARMING

Telefoon: 0321-33 11 45
Fax: 0321-33 38 45
E-mail: j.looman@hetnet.nl

Bloemenstrook en de BIJ

Wat vorig jaar als een experiment is begonnen, begint nu definitief vorm te krijgen. Een mooie insecten aantrekkende strook langs de voorkant van het volkstuincomplex. Veel van de vaste planten die we hebben gepoot zijn aangeslagen. Laten we hopen dat ondanks de droogte dit doorzet. Het is de bedoeling dat de bloemenstrook ook ingeplant gaat worden met eenjarige bloeiende planten. Op die manier wil ik de bijen en insecten de mogelijkheid bieden om de hele zomer voedsel te vinden. Ook bij het bestuiven van onze gewassen is de bij belangrijk. En, niet te vergeten, ook andere insecten zoals vliegen, kevers, mieren en vlinders hebben hun deel aan deze bestuiving van gewassen. De hommelmelk is ook een bijensoort (Het zijn verschillende families maar horen tot dezelfde orde, zoals dat zo mooi heet.) en zorgt voor bestuiving van bijvoorbeeld de tuinbonen, alleen maakt deze geen honing. Er zijn ongeveer 350 soorten bijen. De bij heeft een vervelende periode achter de rug, bijna de helft is zelfs met uitsterven bedreigd. Er zijn een aantal oorzaken hiervoor aan te wijzen, zoals onder andere, de varroamijt, bestrijdingsmiddelen en de monocultuur. Gelukkig is men bezig met een herstel plan. Het belang hiervan zal voor iedereen duidelijk zijn. Af en toe worden er nieuwe vaste planten bijgezet. Prima plan, alleen zou ik graag willen dat, als u planten over heeft voor de bloemenstrook, u dit even met mij overlegt. Punt is dat er op sommige plekken planten zijn neergezet waar (nog niet zichtbaar) al een plant staat. Zonde als deze elkaar in de weg gaan staan. Wilt u meehelpen geef het aan alstublieft, dan kunnen we een plan

maken. Wat mij ook opvalt is dat een aantal van deze vaste planten dood zijn gegaan door de droogte, maar dat niet alleen. Hier en daar zijn de planten vertrapt of is er met een b.v. een kruiwagen overheen gereden bij het ophalen van mest. Het is zelfs zo erg dat iemand over een gespit deel, ondanks afzettingen, heen heeft gereden. "Schande". Ophalen van mest, of andere zaken, moet vanaf de parkeerplaats gebeuren.

Ashok Somai.

Hommels en bijen lijken echt op elkaar, maar er zijn echt wel duidelijke verschillen. Wat? Dat kan Willem Wever je vertellen.

Op het eerste gezicht lijkt een hommelmelk op een bij. Een hommelmelk is alleen groter en zijn lichaam

is bedekt met zwarte, gele of oranje haren. Hommels doen eigenlijk geen kwaad. Ze vliegen rond met een donker bromgeluid. Net als bijen verzamelen ze stuifmeel. Bijen zijn dus wat kleiner dan hommels en ze hebben minder haar op hun lichaam.

Honingvoorraad of niet?

Hommels bouwen geen raten en hebben geen honingvoorraad. Bijen doen dit wel. Hommels slaan alleen een beetje nectar op om op slechte dagen op te eten. Bijen maken honing. Hommels doen dit niet.

De koningin

Er zit ook een verschil tussen de bijenkoningin en de hommelmelkoningin. Bij bijen is het zorgen voor bijtjes en eieren en het leggen van eieren verdeeld over de werksters en de koningin. De hommelmelkoningin voert deze taken allemaal zelf uit.

*****

HEYBOER BV

Sputten met o.a. zelfrijdende Delvano's op 45m, Bio/Eko spuitwerk
Specialist en groothandel in gewasbescherming
Teeltbegeleiding (ook Veldleeuwerik) akkerbouw en vollegronds groenten
Fruitteelt, bloembollen en groensector
S.K.L. Keuring en advies spuittechniek
CDG en VKL gecertificeerd
Leverancier van o.a. uienzaad, wortelzaad, tarwezaad, maiszaad en graszaden
Heyfax & Phytifax informatiesysteem
Heylab-grond en gewasonderzoek
Gespecialiseerd loonbedrijf in o.a. uien, wortelen, witlof en tulpen
Deelnemer in Innoventis: onderzoek in gewasbescherming en bemesting in akkerbouw en bloembollen

Biddinghuizen Havenweg 22 8256 BH Biddinghuizen Zeewolde tel. 0321-335033 Fax. 0321-335048 www.heyboerbv.com	Espel Bosrand 25 8311 AS Espel 06-51311399 0321-335048	Zeewolde Oogstweg 22 3899 BK 036-5221250 036-5224150
---	---	---

Het meest complete bedrijf in gewasbescherming

Recent stond er een artikeltje in Trouw over de slak en de droogte.

Artikel uit Trouw

Naaktslak. © Hans Hillewaert
De droge zomer van afgelopen jaar heeft grote gevolgen voor slakken. Er worden veel minder huisjesslakken en naaktslakken gezien. Hoewel er geen landelijke tellingen worden gedaan, zijn er nogal wat waarnemingen die wijzen op een kaalslag onder slakken. Dit meldt de stichting Anemoon, die met vrijwilligers onderzoek doet in het 'natte milieu'.

De belangrijkste aanwijzing is de telling van Silvia Hellingman uit Wapserveen. Zij speurt sinds enkele jaren rond haar boerderij in de nachtelijke uren naar de eikenprocessievlinder. In de maand augustus telt ze iedere nacht een kwartier lang ook de naaktslakken die zij op een vaste route rond haar huis aantreft. Ze is er in 2011 mee begonnen en telde toen in augustus iets meer dan vierhonderd naaktslakken, in 2016 waren het er zelfs elfhonderd, een jaar later negenhonderd. Maar afgelopen augustus waren het er nog geen honderd. "Het was heel treurig dit jaar", zegt Hellingman.

Slakken worden gegeten door lijsters en merels en ook door egels. "Slakken zijn niet het hoofdvoedsel voor egels", vertelt Jenny Kleve van Egelbescherming Nederland. "Maar egels eten ze wel." En ook met de egels gaat het niet goed. Uit tienjaarlijkse tellingen blijkt dat het aantal bij iedere meting met de helft is teruggelopen. "Dat komt door landbouwgif, inperking van het leefgebied en door het verkeer. Maar de droge zomer en het najaar hebben egels nog een extra klap gegeven. Wij krijgen bij ons opvangcentrum heel veel

ernstig ondervoede moederegels binnen en jongen die veel te klein zijn. Het is echt slecht gesteld met de egel in Nederland. We gaan niet goed om met het wildlife in ons land."

Ook leden van de NMV, Nederlandse Malacologische Vereniging (schelpen en slakken) zien een sterke teruggang in het aantal slakken. "We hebben geen harde statistisch gegevens", vertelt secretaris Sylvia van Leeuwen. "Maar tijdens onze excursies zien we dat de meeste Nederlandse soorten, die van een vochtige omgeving houden, het erg moeilijk hebben. De soorten die uit warmere streken komen, zoals de zandslak, hebben minder last van de warmte en de droogte."

Van Leeuwen hoopt op een nat voorjaar in 2019. "Slakken zijn snelle voortplanters. De populatie kan zich ook weer snel herstellen." Omdat er geen goede registratie is van slakken in Nederland, denkt de NMV na over een manier om de dieren te gaan monitoren.

In Nederland komen tenminste honderddertig soorten landslakken voor. Ongeveer een vijfde daarvan zijn naaktslakken. Slakken zijn extreem gevoelig voor uitdroging. Bij grote droogte kruipen ze ondergronds, op zoek naar vocht, maar door de droogte in 2018 bood dit weinig soelaas.

Reactie: Mijn ervaring is dat gedurende die droge periode er weinig slakken waren, maar in het nattere najaar bleken er

veel kleine slakken in de grond te zitten. Het is duidelijk dat als de naaktslakken in de grond zitten, de egels er niet bij kunnen. Bovendien zal de soort grond ook een rol spelen. 'Onze' kleigrond gaat schuren bij droogte en er blijven waarschijnlijk meer ruimten over in de scheuren voor de slakken om zich in terug te trekken.

Dus zomaar een artikel om over na te denken.

Kom je ook zo'n artikel tegen, stuur het gerust even naar ons toe.

Jan Booij

Onderhoud paden

Het lijkt er op dat steeds meer tuinders te weinig of niets meer doen aan het onderhouden van de hoofdpaden langs hun tuin, zoals onkruid langs de kanten en overhangende takken weghalen en schots en scheef liggende tegels goed leggen. Ook hangen bloemen dikwijls ver over het pad, hoe mooi het ook uitziet dat is niet de bedoeling. De paden moeten goed toegankelijk zijn voor een ieder, ook voor mensen in een scootmobiel of met een rollator. Overigens, ook veel naambordjes ontbreken.

Neem de regels van je vereniging serieus

Senioren in Beweging.

Ouder worden en fit blijven!!!!!!

Sport mee met Vitaal Overal.

- * Sporten met verschillende materialen en geen moeilijke 'danspasjes'.
- * Begeleiding door gecertificeerde medewerkers (medisch fitness, Oefentherapie Cesar), waardoor ook met lichamelijke ongemakken veilig getraind kan worden.
- * Vast terugkerende elementen zijn: Conditie, kracht en balans.
- * Geen abonnementskosten

Iedere maandag van 15:15-16:15 in de Bank in Biddinghuizen

Meld u aan voor een proefles: Email: info@vitaaloveral.nl, vermeld daarin uw naam en telefoonnummer; of bel mij - Natalie Willems - : 06-26334754

Professioneel
en persoonlijk

Marjo
van Diepen

Doorgaan terwijl u stilstaat, het lijkt onmogelijk. Voor u, uw verdriet en voor uw dierbaren zijn wij uw bron voor zorg en aandacht. Wij zijn u een stap voor óf zijn simpelweg uw achtervang. Gedreven door de liefde voor ons vak en geïnspireerd door mensen. Niets is onmogelijk. Afscheid op uw manier.

Overlijden melden: 0321-316174
24 uur per dag bereikbaar
www.jager-uitvaartbegeleiding.nl

Op het volkstuinencomplex loopt of liep dikwijls een haas rond. Gekscherend noemde we hem/haar de 'huishaas'. Hij of zij kende de weg vrij goed op het complex.

Velen van ons kennen de haas ook uit de Fabeltjeskrant als Zoef de Haas.

Allemaal redenen om wat nader kennis te maken met de haas. De haas die wij kennen wordt ook wel Europese haas (*Lepus europaeus*) genoemd en is van oorsprong een steppebewoner, maar hij heeft zich aangepast aan het boerenland. Zijn voorkeur gaat uit naar kleinschalig, afwisselend terrein. Ook in bos en duin kom je hem wel tegen. Je herkent hem aan zijn grote achterpoten, lange oren en grote geelbruine ogen. Iedere poot heeft vijf tenen en behaarde zoolkussens. Als echte planteneter heeft hij grote, platte plooi kiezen.

Er zijn vele kleurvarianten bekend, waaronder zandkleurig, albino of geheel zwart. Meestal is de rug geelbruin tot bruingrijs. Flanken, keel en borst zijn roestgeel, de buik is wit. De haas ruit (verhaard) twee keer per jaar, in de lente en in de herfst. De zomervacht

is lichter van kleur dan de meer rossige wintervacht. Dieren uit warmere en meer open streken hebben een lichtere vachtkleur dan dieren uit koudere en meer beboste streken. De vacht is dicht en zacht en bestaat uit drie haartypen: een ondervacht met haren van 15 mm, donsharen van 24 tot 27 mm en dek-haren van 32 tot 35 mm. De ogen zijn groot en goudbruin en worden omringd door lichtere vacht. Hij weegt 2,5 tot 6 kilo. Al rennend houdt hij zijn korte staartje omlaag of horizontaal en dan zie je de zwarte bovenkant.

Vooraf in de schemering is de haas actief. Hij kan goed springen en zwemmen en schudt zijn achtervolgers van zich af door het slaan van 'haken', waarbij hij ineens een haakse bocht maakt, terwijl de achtervolger rechtdoor rent. Zijn hele lichaamsbouw is afgestemd op snelheid en vluchtgedrag. Dankzij zijn grote oren en de stand van zijn ogen, die hem een gezichtsveld van 360 graden geven, merkt hij naderende vijanden van verre op. Hazen zijn belangrijke prooidieren voor vossen en soms worden ze

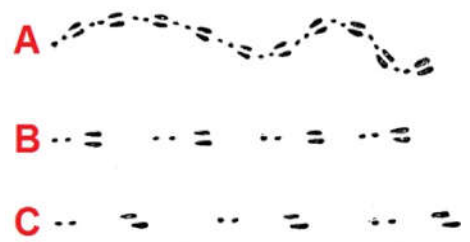
ook door koeien gegeten. (Lees ook de noot op de volgende bladzijde). Ze worden intensief bejaagd. Ze schuilen langs de bosrand, in hagen en heggen, in het hoge gras of tussen de kluiten van een pas geploegde akker. Vertrouwend op hun schutkleur laten ze zich zeer dicht benaderen om dan ineens weg te sprinten met een snelheid van wel 65 kilometer per uur.

De pootafdrukken van een haas zijn 30 tot 35 millimeter breed. De afdruk van de voorvoet is ongeveer 40 millimeter lang, die van de achtervoet 60 millimeter. Tussen twee afdrukken zit een afstand van enkele decimeters tot zo'n 3,5 meter. De pootafdrukken zijn, door de sterke beharing van de poten,

vrij onduidelijk, maar soms zijn de vier tenen zichtbaar. Aan de afstand en het patroon van de sporen kan worden afgeleid wat de loopsnelheid was, zoals hieronder is afgebeeld. De sporen van een grazende haas (A) staan dicht bij elkaar dan een normaal loopspoor (B) of van een vluchtende haas (C).

De haas eet kruiden, gras,

vruchten, paddenstoelen, knoppen, kleine dieren en aas. Door zijn selectieve manier van grazen en knabbelen draagt hij bij aan de verjonging van de gras- en kruidenlaag. Net als konijnen en bevers heeft de haas een merkwaardige spijsvertering. Overdag poept hij de zachte inhoud van zijn blindedarm uit. De blindedarm bevat natuurlijke bacterie- en schimmelkolonies die essentiële voedingsstoffen produceren. Daarna peuzelt hij die weer op om vervolgens 's nachts droge keutels te produceren. Zo krijgt hij genoeg vitamine B12 binnen, geproduceerd door zijn eigen darmbacteriën. De haas is een eenling. Hij leeft solitair en is erg plaatstrouw. Een vaste paarband ontbreekt. Van december tot augustus leveren de mannetjes ('rammelaars') strijd om de bronstige vrouwtjes. Dominante mannetjes verjagen hun rivalen die een bijna-bronstig vrouwtje bewaken. Onwillige vrouwtjes verweren zich door te boksen. Dankzij het lange, actieve voortplantingsseizoen krijgt het vrouwtje jaarlijks gemiddeld elf jongen, meestal in drie worpen. De jongen zijn typische 'nestvlieders', volledig behaard en met open ogen geboren. Al na een dag of wat verlaten ze op eigen houtje het nest, maar bij zonsondergang keren ze terug en worden door hun moeder een paar minuten lang gezoogd. De zoogtijd duurt drie weken. Drie tot vier weken later zijn de jongen zelfstandig en met een jaar zijn ze geslachtsrijp, maar de helft van alle jonge hazen is binnen een maand al dood. De haas zit in het meetnet dat de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming in 1994 heeft opgezet. Sindsdien is de aantalontwikkeling van de haas op de voet gevolgd. De cijfers bevestigen dat de haas in Nederland nogal achteruitgaat. Sinds 1994 is de stand over het hele land bezien met 35 tot 40

procent teruggelopen. De achteruitgang verschilt van streek tot streek. In laagveengebieden is de stand nog vrij nog vrij stabiel, op de hogere zandgronden is de stand zo'n 25 procent achteruitgegaan en in de zeekleigebieden met maar liefst 80 %. Hazen kunnen slecht tegen nat weer. In natte jaren maken infectieziekten als pseudotuberculose en coccidiose veel slachtoffers. Sinds de jaren '80 steekt een nieuwe ziekte - het 'European brown hare syndrome' - de kop op. Dit is een virusziekte. Door de intensivering van de landbouw biedt het platteland steeds minder voedsel en schuilgelegenheid. Veel jonge hazen

worden verhakseld in landbouwmachines. Door het plaatsen van 'wildredders'-rammelende kettingen aan een uitstekende stang - kunnen meer hazen overleven. Uit o.a. Wikipedia en publicatie overheid.

*****

Koeien eten hazen.....

Hoe een koei een haas vangt, zegt een spreekwoord! Hoe zit dit. In zijn algemeenheid komt het er op neer dat dieren zoals carnivoren (planteneters) wanneer ze kalk (calcium) tekort hebben aan botten van dode dieren gaan knagen. Zo is waar genomen dat runderen in natuurgebieden dit deden,

VOOR ALLE MERKEN AUTO'S
VERZORGEN WIJ UW:

- ✓ REPARATIE EN ONDERHOUD
  - ✓ REPARATIE VAN AUTOSCHADE
  - ✓ IN- EN VERKOOP
- TEVENS VERZORGEN WIJ UW
- ✓ APK KEURING
  - ✓ APK EN DIESELTEST

Biddinghuizen

Industrieterrein: Noorderbaan 8

tel.: 0321-332484, b.g.g. 332290

Maandag t/m Vrijdag 08:00 tot 17:15 uur

Zaterdag 10:00 uur tot 15:00 uur

Email : info@autofaber.nl

www.autofaber.nl

herten aan afgestoten geweien knagen en ook hazen bij kada-vers zaten te eten.
(Betekenis spreekwoord =het kan altijd nog op onverwachte wijze tot een oplossing komen)

Laatste deel "Stadspark Kampen"

De latere landschapsstijl van J.D. Zocher jr.

Het ideaal van J.D. Zocher jr. was om gebouw en landschap als één geheel te ontwerpen. Niet voor niets heeft hij op veel buitenplaatsen gewerkt, aan zowel het park als het huis. Het ene diende steeds als verfraaiing van het andere en ze konden niet los van elkaar gezien worden. De tuinen van hem zijn vaak herkenbaar aan de water-

partijen. Het liefst legde hij waterpartijen aan die deden denken aan een langzaam stromende rivier. Hij probeerde altijd te laten lijken alsof het water oneindig was, ook al bevond het zich in een klein gebied. In kleine parken legde hij de waterpartij vaak aan in haakvorm; dit is één van de meest kenmerkende eigenschappen van zijn werk. Het verloop van de waterpartij werd door deze vorm onoverzichtelijker en daardoor leek deze voor de wandelaar oneindig. Dit effect werd nog versterkt door het slingerende verloop ervan, evenals het aanbrengen van boomgroepen en andere beplanting op strategische punten. Als een park of tuin al meerdere vijvers had, dan zorgde J.D. Zocher jr. er altijd voor dat deze met elkaar verbonden werden. Als aankleding van de water-

bedoeld; meestal werd er alleen een voorgevel gebouwd of werd deze voorgevel zelfs alleen geschilderd, als een decorstuk, ook wel coulisseland-schap genoemd.

In vergelijking met de ontwerpen van andere tuinarchitecten, waren de ontwerpen van J.D. Zocher jr. behoorlijk artistiek; hij was erg goed in het brengen van eenheid en spanning in zijn composities en hij had oog voor detail. Zijn ontwerpen waren eenvoudig van opzet en bijzonder harmonieus. Bosranden liet hij nooit abrupt aflopen en vijveroevers verdwenen in de beplanting. De paden om op te wandelen hadden een gebogen lijnvoering en hij paste, op die plekken waar dat mogelijk was, reliëfwerking toe. Langs de wandelpaden stonden solitaire bomen, heesters en ook boomgroepen, die samen met de grasvelden voor een duidelijke licht/donkerwerking zorgden. Hierdoor werden emoties opgeroepen, een belangrijk kenmerk van de Romantiek. Door stukken grond onbeplant te laten, creëerde hij zichtlijnen naar bijvoorbeeld een nabijgelegen dorp of kerk. Maar ook als zichtlijn naar een classicistische tuingebouw, als verwijzing naar het ideaalbeeld van de klassieken.

Stuk is overgenomen uit het boekje ontdek de geschiedenis & wandel langs de bomen "Stadspark Kampen"

Bestuur:
Voorzitter en tuinuitgifte
Jan Booi
tel.: 332126
jansijbrand@gmail.com

Secretaris
Ashok Somai
tel.: 332174
a.somai@upcmail.nl

Penningmeester
Tijn Bouw
tel.: 332010
tijnbouw@kpnmail.nl

Algemeen bestuurslid
Albert-Jan van de Kamp
tel.: 06 34908228

Algemeen bestuurslid
Stoffel Aarsen
tel.: 331530
chris.aarsen@kpnplanet.nl

partij en voor de verfraaiing van het uitzicht, maakte hij gebruik van bruggen, alleenstaande bomen en af en toe tuingebouw. Deze tuingebouwen hadden bij hem wel altijd een functie, ze deden dienst als bijvoorbeeld een tuinmanswoning, een koetshuis of een theekoepel. Dit in tegenstelling tot de vroege landschapsstijl waarin gebouwen vaak alleen als decoratie waren

Volkstuinvereniging Biddinghuizen

<http://volkstuinbiddinghuizen.nl>

Secretariaat: A. Somai, Uitloper 46, 8256 CD

Kamer van Koophandel Lelystad nr.: 40059843

Contributie: € 10 per jaar

Tuinhuur: € 12,50 per are (100m²) per jaar

Rekeningnr. vereniging NL78RABO 0348 1245 70

t.n.v. M. Bouw